

آوریل ۲۰۲۳

ضمیمه

پاسخ وزارت خارجه اداره حاکم امارات اسلامی افغانستان

امارات اسلامی افغانستان

وزارت خارجه

ریاست عمومی حقوق بشر و امور بین المللی زنان

معلومات راجع به مجازات بدنی و اعدام در افغانستان در پاسخ به مسوده گزارش بخش خدمات حقوق بشر یوناما در کابل

• چارچوب قانونی در مطابقت با اصول اسلامی و قوانین بین المللی

در مورد اجرای حدود و قصاص و مقایسه آن با حقوق بشر و قوانین بین المللی باید اظهار داشت که ۹۹٪ ملت افغانستان پیرو دین مقدس اسلام و اساسات اسلامی بوده قوانین مطابق به ارشادات و احکام اسلامی تعیین میگردد. اما در مواردی که اختلاف میان قوانین حقوق بشر بین المللی و قوانین اسلامی موجود باشد، حکومت مکلف به پیروی از قوانین اسلامی میباشد.

• حدود و قصاص

نظامهای سیاسی هرکدام برای تفکیک از یکدیگر دارای معیارها و روشهای خاص خود میباشند. تفکیک نظام اسلامی با دیگر نظامهای سیاسی در جهان براساس اجرای احکام اسلامی صورت میگردد. بناً اجرای حدود و قصاص از طرف امارت اسلامی صرف مجازات نه بلکه اجرای قوانین الهی است. زندگانی بشریت و حفظ مال و جان از لحاظ عقل هم در قصاص نهفته است و این مجازات به اساس اسناد کامل، شواهد و اثبات جرم با احتیاط زیاد عملی می شود که نتیجه آن تأمین امنیت کامل برای افراد جامعه و ایجاد فضای امن می باشد. قصاص برای تمام جرایم نه بلکه صرف برای قتل عمدی است. همچنان جرایم حدودی جزاهای مقدره دارد و بدون شبهات، تعویق و اجرا نکردن آن هم جرم است. امارت اسلامی تمامی فعالیت های خویش را در روشنایی دین مبین اسلام به پیش میبرد و کاملاً به آن متعهد است.

در مورد جزای مرگ باید تذکر داد که این امر از صلاحیت محاکم اسلامی می باشد که شخص مجرم را به مرگ محکوم می کند یا جزاهای دیگر را برایش در نظر می گیرد. احکام اسلامی همه جنبه های زندگی انسانها را در اجتماع و حالت های دیگر در نظر دارد، مثلاً شخصی که به سن بلوغ نه رسیده و یا اختلال دماغی و ذهنی دایمی داشته باشد، چنین اشخاص مرفوع القلم پنداشته شده و تطبیق جزا بالای آنها صورت نمی گیرد. این هم یکی از مزایای دین مبین اسلام است.

• اجرای مجازات

راجع به مجازات و اخذ اعترافات اجباری از مظنونین، ارگانهای امنیتی امارت اسلامی مطابق به پالیسی کاری خویش بصورت جدی فعالیت های خویش را انجام میدهند، کاملاً مخالف اخذ اعترافات اجباری از مظنونین بوده و اخذ اعترافات اجباری به واسطه تهدید، شکنجه، تعذیب روحی و روانی را به عنوان جرم می پندارد. همچون اعترافات در اثبات جرم جواز قانونی و شرعی ندارد. دین مبین اسلام به حسن سلوک مقابل اسیران و زندانیان حکم مینامد. در صورت که مامورین ارگانهای امنیتی خلاف دستور العمل ارگانهای امنیتی رفتار کنند با ایشان برخورد جدی و قانونی صورت میگیرد.

در اسلام، مجازات تعیین شده برای مجرم از نوع جرم صورت گرفته، یک اصل است و در نابودی و کاهش جرم، رول فوق العاده مهمی دارد، تا به یک جامعه آسایش و برای تحقق ضروریات پنج گانه: دین، نفس، نسل، مال و عقل، اطمینان خاطر بدست آید که با حاکمیت کامل امارت اسلامی شاهد آسایش این چنین در وضعیت افغانستان بوده ایم. مواردی که در گزارش حقوق بشر دفتر یوناما در مورد مجازات بدنی و اعدام یا مجازات مرگ در افغانستان تذکر یافته است، در آن به صراحت از آقای ملا نورالدین ترابی، سرپرست دفتر اداره تنظیم امور زندانها ذکر شده که در مصاحبه خود با اسوشیتد پریس گفته بود "بریدن دست ها برای امنیت بسیار مهم است". در این زمینه اداره تنظیم امور زندانها، خود را به عنوان یک نهاد ملی مسؤلیت پذیر برای حفاظت، نگهداری، اصلاح و تربیه مجدد زندانیان به شمول مجوزین از طریق فراهم سازی برنامه های آموزشی، تعلیمی، اصلاحی، حرفی و اشتغال زایی برای محبوسین را به عهده دارد. بدین معنی که اداره تنظیم امور زندان ها هیچ گونه دخالت در پیگیری جرم/ مجرمین، اصدار فیصله حکم و تطبیق مجازات شدید بشمول اعدام، قطع عضو و سایر مجازات بدنی را ندارد. بعد از پیروزی امارت اسلامی افغانستان تا حال به استثنای یک مورد که در گزارش دفتر محترم یوناما نیز تذکر بعمل آمده دیگر هیچ واقعه مبنی بر مجازات بدنی، اعدام و یا مرگ زندانیان در زندان های افغانستان اتفاق نیافتاده است. اداره تنظیم امور زندانها همواره در راستای تأمین حقوق زندانیان و پیگیری بموقع دوسیه آنان در محاکم، امور کاری خویش را به پیش میربد.

• توقیف افراد

ارگانهای امنیتی بعنوان یک جزء از دولت امارت اسلامی افغانستان، مطابق پالیسی کاری خویش صلاحیت و مکلفیت دارند تا مظنونین را که به اتهام و سوء ظن بازداشت شده، نگهداری و تحقیق نمایند. اتهامات علیه مظنون میتواند از قبیل اعمالی باشد که سبب تضعیف حاکمیت نظام، ایجاد مشکلات امنیتی، سبوتاژ اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، دینی، مذهبی و غیره شده و مظنون را تحت نظارت خویش داشته میباشد.

در متن مسوده در قسمت سرنوشت ۴ تن باشنده گان ولایت کندز تذکر بعمل آمده که به اتهام قتل و اکسیناتوران بازداشت گردیده بودند. در این مورد باید خاطر نشان ساخت که مظنونین متذکره طبق فیصله محکمه بعد از طی مراحل قانونی بنا بر عدم موجودیت اسناد و شواهد کافی غرض اثبات جرم علیه ایشان، از بند رها گردیدند.

در گزارش راجع به شکنجه بدنی افراد توسط اعضای امارت اسلامی در برخی از ولایات از جمله در ۱۶ جنوری ۲۰۲۲ م در ولایت بغلان ولسوالی چپه، در ۱۶ جنوری ۲۰۲۲ م در شهر لشکرگاه ولایت هلمند و کشتن یک زن در اثر مجازات بدنی در ولایت سمنگان ادعا شده است. در موارد فوق الذکر ادارات ذریبط موضوع را با مسئولین مربوطه مرکز و ولایات به اشتراک گذاشته اند که در نتیجه تمام قطعات از عدم شکنجه افراد توسط اعضای نیروهای امنیتی اطمینان دادند و این موضوع در حد یک ادعا بوده و کدام ثبوت و شواهد در زمینه هم وجود ندارد.

در گزارش یوناما یک نمونه از کشتن غیر قضایی افراد در ۱۴ فیبروری در ولسوالی نسی ولایت بدخشان درج شده که گویا توسط ولسوال حاکم، در حضور مجموعه از افراد، حکم سنگسار را بالای یک خانم اجرا نمود. موضوع متذکره از طریق اداره مربوطه با مسئولین ولایت بدخشان شریک ساخته شده و خواهان معلومات دقیق و همه جانبه در این مورد شده که تا اکنون معلومات تکمیل نشده و موضوع به طوری دقیق تحت بررسی قرار دارد.

راجع به فعالیت های وزارت امر بالمعروف، نهی عن المنکر و سمع شکایات، باید گفت که این وزارت اصول و ضوابط داخلی خود را دارد که به اساس آن محتسبین وظایف خود را اجرا می کنند. محتسبین این وزارت نمیتوانند برنامه های خویش را بدون طی مراحل قانونی از مراجع مربوطه اجرا نموده یا فعالیت های خود سرانه داشته باشند. چنانچه در مسوده گزارش یوناما آمده است که: "در ۱۳ اگست، ۲۰۲۲ م در ولایت بامیان یک محتسب ریاست امر بالمعروف و نهی عن المنکر دو دختر و یک خانم را به ارتکاب عدم رعایت حجاب یا چادری دره زده است" اگر این مثال ها و این سرکشی های محتسبین وزارت امر بالمعروف، نهی عن المنکر و سمع شکایات ثابت شوند، مطابق اصول به مرتکبین این اعمال جزای مناسب داده خواهد شد.

برای جلوگیری از چنین واقعات این وزارت بخش های نظارتی و تحقیقاتی خود را دارد تا کارکرد های که خلاف اصول این وزارت تثبیت گردد بالا ی متخلفین آن مجازات مناسب اداری را تطبیق میکند. همچنان این وزارت برای پیشبرد هرچه بهتر و سیستماتیک امور کاری خود یک مسوده قانون خویش را ترتیب نموده که برای ضمانت اجرایی قانون متذکره موارد خاص در آن تذکر یافته است.

• شکنجه و دسترسی به عدالت

آنچه قابل ذکر است اینکه بر علاوه مقررات هر اداره، در نظام امارت اسلامی بشمول طرز العمل (۳۹) ماده ئی که امیر المومنین حفظه الله فرمان دادند و احکام شریعت اسلام، تعذیب و هر نوع شکنجه و آزار و اذیت زندانیان را ممنوع قرار داده است. ادارات امارت اسلامی از طریق میکانیزم های نظارتی خویش از تحقق و تطبیق آن طور جدی پیگیری و نظارت بعمل می آورند.

راجع به وکلای مدافع گزارش داده شده که با مشکلاتی در دسترسی به ملاقات موکلین و توقیف خانه ها و محرومیت ایشان از پروسه قضایی روبرو هستند، باید گفت که اداره تنظیم امور زندانها متعهد به ایجاد اصلاحات در زندانهای کشور و تأمین حقوق قانونی و شرعی زندانی ها میباشد. در ارتباط به دسترسی وکلای مدافع، اداره تنظیم امور زندانها به اساس قوانین نافذه، دسترسی و حضور وکلای مدافع به زندانها را تسهیل نموده و در راستای تأمین حقوق زندانیان و دسترسی وکلای مدافع به زندانها دست به اقدامات ذیل زده است:

1. در جلسات هماهنگی با وزارت عدلیه در مورد تعیین مساعدت حقوقی برای زندانیهای بی بضاعت و دسترسی زندانی ها به وکیل مدافع؛

۲. تدویر برنامه های آگاهی دهی در مورد حقوق زندانیانیکه در زندانهای کشور زندانی اند؛

۳. تدویر ورکشاپهای آموزشی برای کارمندان مرکزی و ولایتی اداره امور زندانها، در مورد چگونگی تضمین و حمایت از حقوق انسانی و اسلامی زندانیان؛

۴. دسترسی زندانیان به وکیل مدافع در زندان های مرکز و ولایات؛

۵. زمینه سازی برای بازدید نمایندگان سازمان ملل متحد و بخش حقوق بشر دفتر یوناما از زندانهای کشور.

با در نظر داشت موارد فوق و اقدامات صورت گرفته در خصوص دسترسی زندانیان به حقوق اساسی شان، اداره امور زندانها متعهد به اصلاحات در زندانها و اصلاح مجدد زندانیان و جلوگیری از نقض حقوق بشری زندانیان میباشد.

در جریان پروسه گرفتاری و نگهداری مظنونین، در مدتی که شخص مظنون تحت توقیف ارگانهای امنیتی بوده، مطابق پالیسی هیچ ارگان، اداره، اشخاص و افراد حق شکنجه فیزیکی و روانی، توهین و تحقیر مظنونین را ندارند. در این زمینه ریاست حقوق بشر و ارگانهای ذیربط مکلفیت و صلاحیت تام دارند تا در صورت تخطی با مسئولین برخورد قانونی و اصولی نمایند.

در بعضی از قضایا که از طرف افراد و اشخاص قبلاً تخطی حقوقی صورت گرفته بود، بعد از بررسی ادارات ذیربط، نتیجه به رهبری ارگانهای امنیتی گزارش گردیده و طبق هدایت رهبری با کارمندان متخلف برخورد تعزیری صورت گرفته است.

در سال پار به تعداد ۳۸ قضیه تخطی ثبت و بررسی گردیده و عده ای از کارمندان متخلف از وظایف برکنار گردیدند و مطابق جرم شان مجازات شده اند. مظنونین که دوره تحقیق و دوسیه های شان تکمیل گردیده، دوسیه با ضمایم آن در اسرع وقت به محاکم عرض تعیین سرنوشت ایشان راجع شده است که طبق فیصله محاکم اجراءات بعدی صورت گرفته است.

طوریکه قبلاً تذکر یافت جرایم حدودی و تعزیری در اسلام مشخص است و تطبیق آن باید در محضر عام صورت بگیرد. همچنان اگر شخص به سن بلوغ نرسیده، مرفوع القلم دانسته شده و تعیین سن بلوغ در قوانین مروج جهانی ۱۸ سال معیار قرار داده شده، ولی در قاموس اسلام متفقاً سن مکلفیت ۱۵ سال شناخته شده است.

برای دره زدن، یک شخص مشخص در محکمه بنام جلال موجود است و برای مجرمین هم دره تعیین شده که مطابق شرایط بالای شخص مجرم در محضر عام تطبیق می گردد. از جمله بینندگان و اشتراک کنندگان آن کارمندان امربالعروف، نهی عن المنکر و سمع شکایات می باشند. به طوری خلاصه گفته میتوانیم که تطبیق جزاها، طوریکه در فوق تذکر یافت، کار هر شخص نبوده و نه در همچو وظایف حساس اجازه دخالت برای کسی داده میشود.

پایان